

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Naročnina znaša celoletno 25 Din, polletno 12 Din 50 para, četrtletno 6 Din, mesečno 3 Din. — Posamezna številka stane ----- 1 Din 50 para. -----

ŽELEZNIČAR

Glasilo Saveza železničara Jugoslavije.

Upravištvo in uredništvo v Ljudskem domu, Maribor, Ruška cesta 7. — Dopisi morajo biti frankirani in podpisani. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije ----- poštine proste. -----

Št. 3.

Maribor, dne 1. februarja 1923.

Leto XV.

Volitve!

Pomen volitev — za koga naj glasujemo.

Narodna skupščina je razpuščena. Krona je poverila volilno vlado radikalcem in za 18. marca so razpisane volitve. Za volitve se pripravljajo vse politične stranke. Vsaka se obrača na narod, da se mu priporoči obetajoč mu zlate hribe in doline. Volitve so čas, ko prihajajo med ljudstvo vse stranke — tudi tiste, ki sicer nikoli ne gredo, ampak, ki pošiljajo, ko so na vladi, svoje žandarje in davkarje — zahtevajo njegove glasove, ker edino s pomočjo teh ljudskih glasov morejo priti do vlade. Na dan volitev ima ljudstvo ključ svoje usode v rokah. Pregovor pravi: kakor si boš postlal, tako boš spal. Isto velja za volitve. Kakor bo ljudstvo volilo, tak parlament bo imelo. Ljudstvo se lahko na dan volitev oddolži vsem zatiralcem in tlačiteljem, ki so ga preganjali in ga izsesavali na najrazličnejše načine. Ravno železničarjem so ob prevratu obljubljale vse slovenske buržuazne stranke nebesa na zemlji, ako bodo storili svojo dolžnost napram državi. In res: železničarji so storili morda celo več, kot se je od njih zahtevati moglo. No in plačilo? Mislím, da vam je ni treba omenjati, ker vsak posameznik, skoraj lahko trdimo, od najvišjega do najnižjega, sam občuti. Sale je bilo torej dovolj in mislimo, da bo ljudstvo samo znalo obračunati s kandidati vseh tistih protidelavskih in protiljudskih strank, ki so ga od prevrata sem samo izkoriščale in goljufale. Dobro bi bilo, če bi bila taka prilika čim bolj pogosta, ko bi vladajoče stranke morale stopiti z visokega konja ter priti med ljudstvo ter mu polagati račune za svoje delovanje ter sprejemati od njega direktive, kako mora delati v parlamentu in kakšne zakone naj sklepa.

Volitve so tedaj zelo važne, ker je od njih odvisno, kakšen parlament bo dobila država in kakšno vlado bo imelo ljudstvo, kakšni bodo ljudje, ki nam bodo krojili zakone. O vsem tem bo imelo ljudstvo samo za odločiti na dan volitve. Ako se bo dalo ljudstvo prevariti tedaj si je samo krivo. Treba se je namreč pravočasno odločiti, komu se da zaupanje in za koga se naj glasuje. Mi železničarji moramo posebno biti oprezni. Mi ne moremo kot strokovna organizacija nastopiti in postaviti svojega kandidata, ker pri volitvah ne nastopajo strokovne marveč politične organizacije. Mi moramo paziti, katere so tiste politične stranke, ki jim smemo zaupati in za katere naj glasujemo.

Kakor že rečeno, imamo mi železničarji več kot dovolj izkušenj, ker se je ravno z nami v razpuščeni skupščini najslabše postopalo. Bili smo pravi pastorki vsake vlade in skupščine. Vse, kar smo po našem Savezu predlagali skupščini, je bilo ali zavrženo v koš ali se je nedogledno zavlčevalo in končno nepopolno rešilo. Zadnja narodna skupščina in vlada so nam odvzele mnogo starih pravic. Vsi naši protesti niso nič koristili. Vse parlamentarne stranke smo prosili naj se zavzamejo za naše upravičene zahteve. Razven pri socialistih nismo našli pri nobeni stranki podpore.

Ker pa so bili socialisti v skupščini številno slabši, se ministri, ki so prihajali iz radikalne, demokratske, klerikalne ali turške itd. stranke, niso ozirali niti odgovarjali na mnogobrojno stavljenе interpelacije v našo korist.

Kočno je prometni minister zaeno z ministrom za socialno politiko predložil tako strašno službeno pragmatiko, po kateri bi železničarji postali pravcati sužnji. Na srečo ni postala ta pragmatika zakon, ker se je gospoda okoli vladnih jasli skregala in je predčasno bila skupščina razpuščena. — Pravimo na srečo, ker vendar upamo, da slabši načrt ne more biti predložen, pač pa samo boljši. Za tako pragmatiko, po kateri bi naj postali železničarji sužnji tudi de jure — da facto so že sedaj — pa se nam nič ne mudi.

Seveda bodo gg. radikali in njihovi oprode demokrati zopet prinesli ta famozni načrt na dnevni

red, če jim bo ljudstvo zopet poverilo zaupanje. Toliko radikali kot demokrati so se pokazali kot sovražniki železničarjev. Zato bo treba, da se jim železničarji dne 18. marca primerno oddolže.

Sodrugí pa naj pri tej priliki ne pozabijo na gospodina dr. Korošca in njegovo rimsko »partijo«, naj ne pozabijo na Zaloško cesto, naj ne pozabijo na vsa ona strašna preganjanja, katera so po nalogu Korošca izvajali njegovi Brejci, Remci, Leskovarji itd. nad lačnimi železničarskimi družinami, ko so njih očete in rednike dali preganjati, zapirati ter so jih iz službe odpuščali. Naj ne pozabijo sodrugí, da so gospoda Protić—Korošec nasilno razveljavili protokol sporazuma in namesto njega izdali zloglasni pravilnik, po katerem so delavcem odvzete skoraj vse pravice, ki so jih že imeli; omenjamo odpravo 8-urnega delavnika, znižanje dopustov, pravilnik, ki govori, da za nastavljenemu osebo sploh ne velja noben določen delovni čas in po katerem se odreka nastavljenemu osebo pravica do odškodnine za čezurno delo. Gospod Korošec je tudi izdal 20. oktobra 1920 naredbo o draginjskih dokladah, s katero je zabil klin med nastavljenim in delavsko osebo s tem, da je napravil tiste velikanske razlike, ki do tedaj niso postojale med delavstvom in ostalimi uslužbenci in tudi ne postojе v nobeni drugi državi.

Smelo trdimo, da je vsej strašni bedi, ki vlada dandanes pri železničarjih, dal podlago ravno dr. Korošec s svojo politikó. In dobro se spominjamo Koroščevega kapucina, ki je še, predno je bil dr. Korošec minister prometa, izjavil pri neki misijonski pridigi rekoč: »naša stranka bo že poskrbela, da bodo ti brezbožni železničarji več delali in da bodo imeli manjše plače!« Ta patrova grožnja se je žal do pičice uresničila. Vse drugo, kar je po Koroščevi eri prišlo, je samo nadaljevanje Koroščeve prakse. Zato ne sme železničarjev okolnost, da je trenutno Koroščeva klika v opoziciji bila, prav nič motiti. Ta opozicija ni bila prostovoljna, marveč prisiljena. Pač pa so klerikalci vedno in vedno iskali prilike, kako bi zopet prišli k vladnim jaslim. To smo prisiljeni povdariti, ker je žal s temi okolnostmi tesno združena osoda železničarskega osebja. Razume se, da socialna politika gospoda dr. Žerjava ni bila za las boljša. Gospodin dr. Žerjav je v sporazumu s prometnim ministrom Stanićem izdal Zavarovalni zakon za državno prometno osebo, ki je skoz in skoz reakcionaren, s katerim so n. pr. delavci zelo oškodovani, ker jim jemlje to kar so že dosedaj imeli.

Po tem zakonu ne sme delavec v slučaju bolezni dobiti več kot 70 odstotkov svojih prejemkov, med tem ko je dosedaj dobival 100 odstotkov! Ne bomo tu sedaj navajali vseh kardinalnih napak in krivic, ki so jih storili razni bogovi zlasti nižjemu železničarskemu osebju. Eno pa konstatiramo, da nobena meščanska stranka nima volje niti zmisla za delavca — niti za uradnika. Samo žal, da uradniki niso še prišli do spoznanja. In kako bi naj sploh imeli železničarji zaupanje v katerokoli meščansko stranko?

Meščanske stranke slepomišijo, da zastopajo vse skupine ljudi. Potem pa pravijo, da zastopajo revne kmete, male obrtnike, trgovce itd. Ker je malih trgovcev in malih obrtnikov mnogo, ravno tako kakor je malih posestnikov mnogo več kot velikih, radi tega se najrazličnejši kandidati sučejo okoli teh malih ljudi, četudi so izraziti bankirji in izvozniki in zastopajo vse prej kot interese malega človeka, kateri jim je sicer samo objekt izkoriščanja, vendar se sučejo okoli malih bajtarjev in obrtnikov in se jim muzajo, češ, mi, naša stranka najbolj čuti z vami.

Če gospodje že nemorejo goljufati ubogega ljudstva v fraku, pa si oblečejo talar ali kakšno drugo ovčjo obleko.

Vsi taki kandidati povdarjajo, da zastopajo interese vseh slojev. Oni niso nič v zadregi, kako bodo to storili. Vedo to sicer prav dobro, da to ni mogoče. Ker bi pa n. pr. bankirji, posestniki rudnikov, tovarnarji in veleposestniki ne mogli računati na večino glasov, ako bi glasovali zanje samo njihovi krogi in tedaj ne bi prišli na vlado, bi to pomenilo konec kapitalističnega režima. Zato potrebujejo n u j n o glasove večine ljudstva. Tega ljudstva pa je gotovo nad 80 odstotkov v državi.

Samo dve skupini so, ki se ločijo, ločijo zato, ker so eni izkoriščevalci, drugi pa izkoriščevanci. Eni pijejo kri drugih. Eni delajo na smrt in na življenje, zato, da drugi udobno žive pa skoraj nič ne delajo.

Železničarji imajo brezdvomno največ vzroka, da glasujejo kot en mož dne 18. marca proti vsem kapitalističnim strankam, pa naj se delajo še tako nedolžne, pa naj se še tako šemijo s socializmom, kateremu primešajo po navadi nekaj »narodnosti« ali pa nekaj »krščanstva«. Nad železničarji visi Dmokljev meč v podobi »Obznane« ali »Zakon o zaščiti države«, za katerega sta glasovala tudi narodna socialisti (izmed njiju Deržič, železničar), ki ovira železničarje, da se ne morejo braniti v tej strašni stiski proti draginji, ker so železničarji pritisnjeni ob zid in so jim vezane roke in noge. Zakaj niso napravili ob enem zakona za zaščito državljanov proti oderuhom, navijalcem cen, proti verižnikom in podraževalcem življenskih potrebščin, proti ljudskim tatovom? Ako bi bili napravili tak zakon, tedaj bi se dalo govoriti o nepristranosti o nekaki meri. Tako pa je jasno, da je šlo le za tem, da se odvzame železničarskemu proletarijatu vsako sredstvo, da se ga izmozga do skrajnosti, ne da bi se mogel braniti.

Zato naj vsak železničar izkoristi svojo volilno pravico ter glasuje za razredno delavsko stranko. Za vsakega državljana je važno, da se posluži svoje volilne pravice. Za železničarje je to še posebno važno, ker bo od tega odvisno, kdo bo njegov delodajalec. Če boste drugače volili, tedaj se ne smete pozneje kesati.

Pri volitvah imajo volilci vlado nad poslanci, po volitvah pa poslanci nad ljudstvom. Delavski razred, posebno pa železničarji morajo paziti, koga bodo volili, komu da bodo zaupali svoje glasove, tisti stranki, ki je naše interese že dosedaj najpravičnejše zastopala. To velja zlasti za uslužbence južne železnice — katere usoda se bo v kratkem odločila — ker so v nevarnosti njihovi življenski interesi!

Železničarji! Vsak od nas na volitve! Vsak naj glasuje edino in samo za kandidate, ki jih je postavil organizirani, razredno zavedeni proletarijat!

Strokovno gibanje Glavnega Radniškega Saveza v letu 1922.

Dne 7. januarja je minulo leto od kar je na beograjski strokovni konferenci bilo izvršeno zedinjenje tistih organizacij, ki so bile očitno na stališču Amsterdamske Strokovne Internacionale, v Glavni Radnički Savez Jugoslavije. Od 63 delegatov, ki so zastopali 53 centralnih, pokrajinskih in krajevnih organizacijskih formacij, izvzemši delegatov grafičnih delavcev, farmacevtov in rečnih brodarjev, so vsi brez pridržka glasovali za resolucijo strokovnega zedinjenja. Samo navedene tri formacije stoje še izven GRSJ, nasprotno je Savez pomorščakov tekom leta na podlagi sklepa svojega kongresa v Bakru pristopil h GRSJ. Predmeta za to strok. zedinjenje niso bila izvršena samo z raznimi predkonferencami, dopisovanjem, časopisnimi članki in zborovanji, marveč v znatnem delu z zedinjenjem dveh socialističnih strank, stare socialdemokratske in z po vukovarskem kongresu novo formirane socialistične delavske stranke.

Iz obeh pravcev je bila formirana nova Socialistična partija Jugoslavije. S tem je tudi uglajena pot, in znatno olajšano strokovno zedinjenje socialističnega proletarijata Jugoslavije. Jugoslovanski socialisti so prav s tem zedinjenjem pokazali socia-

lističnemu svetu lep primer težnje po edinstvu v dobi splošnega pojavnega sektorskega cepanja. To je ponovno povdarjal tudi sam socialistični teoretik in prvoboritelj za edinstvo socializma v Nemčiji in po celem svetu, Karel Kautsky. Partijsko zedinjenje je izvršeno brez ozira na mednarodno orientacijo. Obe stranki sta se odrekli članstva svojih International, povdarjajoč vročo željo po mednarodnem zedinjenju vseh socialističnih strank. Strokovno zedinjenje je izvršeno po jasno določeni domači in mednarodni orientaciji na sledeči podlagi:

a) Razredne borbe najetih delavcev zaboljšanje materialnega in družinskega položaja in končnega osvobojenja iz okovov kapitalističnega načina proizvodnje.

b) Na mednarodni vzajemnosti mednarodno-strokovno organiziranih delavcev v Sindikalni Internationali v Amsterdamu.

c) Da je GRSJ član Sindikalne (strokovne) Internationala v Amsterdamu.

d) Neodvisnost od vseh strank.

Tekom minulega leta se je GRSJ posrečilo, da je ustanovil svoja pokrajinska tajništva in s tem utrdil svojo organizatorično aktivnost. Konferenca zedinjenja ni le spojila ločenih strokovnih formacij, marveč jim je vsem dala večjo aktivnost in ojačila njihovo odporno in napadalno silo s solidarnostjo med organizacijami in člani teh organizacij. Ravno temu je zahvaliti, da so v bistvu vse borbe teh organizacij končale z uspehom in da so porazi v borbah za delovne pogoje postali redke izjeme.

To, kar se danes more komaj trditi, se bo kmalu moglo štati dokazati: vse organizacije GRSJ so se od zedinjenja ojačile ter osvojile nova polja, a povrh tega prihaja ena za drugo iz provizorijev v stalno urejenost v vsakem pravcu. Povrh vsega tega je moral GRSJ, odnosno njegovi predstavniki, prevzeti na se dolžnosti dela in vodstva poslov v Delavskih zbornicah in v delavskih organizacijah, kar pa je znatna obremenitev razpoložljivih delavnih sil našega pokreta. Poleg vseh teh ne majhnih skrbi in bremen, naš strokovni pokret pokazuje vedno večjo aktivnost tudi na drugih poljih.

Za Splošni Radnički Savez in nekatere manjše organizacije se je ustanovil »Radnički Glasnik«, ki se tiska v cirilici in latinici že v nakladi 6000 izvodov in se bo to število moralo kmalu povečati. Nekatero večje organizacije, kovinarji prvi, bodo začele kmalu z izdajo lastnih glasil.

Vse to bo utrdilo ne le duševne vezi med člani marveč tudi vsestransko aktivnost teh organizacij. Ampak posebno je treba poudariti dejstvo, da se organizacije GRSJ tako razvijajo pod najtežjimi okolnostmi. Obžalovanja vredni razkol delavskega pokreta se še vedno ni zacelil popolnoma in so žal še ljudje, ki so mnenja, da je bolje podirati kot pa zidati, na drugi strani pa je pritisk politične in socialne reakcije vedno hujši. Kljub temu se naš pokret vedno bolj jači in utrjuje. Kar se sedaj zida, ne bo razpadlo, ker je proletarijat imel dovolj izkušenj in se ne bo dal drugič na led speljati. Ako bi bil GRSJ nesolidna strokovna formacija brez sigurne in načelne organizacijske podlage, tedaj ne bi bil mogoč izvršiti niti deseti del onih naporov, ki jih je kljub vsem oviram v teku enega leta izvršil.

Tedaj stopamo lahko v novo leto ne le z novimi nadami, marveč tudi s trdnim zaupanjem v nadaljni napredek in krepitev naših organizacij. To ni le želja marveč tudi nujna potreba za upostavitve strokovnega delavskega pokreta. Kmalu se bo moral sklicati kongres GRSJ, ki bo imel nalogo, da vse ono, kar je bilo dosedaj samo začasno, nadomesti s stalnim. To bo nova etapa razvoju našega strokovnega gibanja. Od takega napredovanja in ureditve delavskega strokovnega pokreta, je v veliki meri tudi odvisen napredek političnega pokreta socializma. Delavski pokret je že srečno prekoračil močvirje, v katero so ga zavedle razne zmote, ki so ga skušale speljati na stranpota, ki ne vodijo do cilja, marveč ki peljejo v prepad in pogubo. Kapitalistična buržujska reakcija se ničesar na svetu tako ne boji, kakor delavske solidarnosti in ničesar tudi tako ne veseli, kot tega, če vidi delavstvo neadino med seboj. Zato pozdravljamo novo zarjo spoznanja. Edino razredna zavest bo proletarijat privedla do cilja, to je k odrešenju iz kapitalističnega jarma in kapitalistične sužnosti, v katero je zabredel zlasti po vojni.

Zivela enotna organizacija!

Plačevanje najemnine za stanovanja in poslovne lokale od 1. januarja 1923.

Kako naj se plača najemnina v slučaju spora.

Člen 16 pravilnika k stanovanjski naredbi od 6. decembra 1922 se glasi tako-le:

»Najemniki stanovanj in lokalov — poslovnih prostorov — pridržijo ta stanovanja in te prostore od dne 1. januarja 1923. do 1. januarja 1925. za dotedanjo ali za sporazumno določeno najemnino ali pa za cene, ki jih odredi razsodišče, če se najemnik in najemodajalec ne moreta sporazumeti. Razsodišče rešuje spore o višini najemnine, vpoštevaje krajevne razmere, stanje in vrednost zgradbe, pravično amortizacijo vložene glavnice, davke in ostale stvarne in osebne razloge lastnikove, najemnikove in oseb, ki stanujejo z njim v istem stanovanju, pa niso najemnikovi rodbinski člani. Ko se ocenjuje krajevne razmere, je treba uvaževati stanovanjsko krizo in težave prebivalstva pri dobivanju stanovanj in lokalov vobče, istotako draginjo v dotičnem kraju.

Stanje in vrednost zgradbe ocenjuje razsodišče po materijalu, iz katerega je zgrajena, ter vpoštevaje ali in koliko je najemna imovina poškodovana in najemniku vzeta možnost, da bi jo užival v celoti. Razlikuje zgradbe iz slabega in dobrega materijala, kakor tudi kraj, kjer stoji zgradba, ali v središču ali na periferiji. Za pravično amortizacijo vložene glavnice se smatra primerna amortizacija glavnice za gradnjo.

Pri oceni stanovanj in osebnih razlogov lastnikov in najemnikovih so upošteva tudi njihju ekonomski položaj. Za najemnikove rodbinske člane se smatrajo njega žena in otroci ali one osebe, ki jih najemnik resnično vzdržuje po zakonu ali po pogodbi. Osebe, ki stanujejo z najemnikom skupno v stanovanju, se vpoštevajo pri odločanju samo, če ne plačujejo najemniku ničesar za stanovanje; če pa kaj plačujejo, se razpravlja po členu 20 tega pravilnika. Najemnina, ki jo odredi razsodišče, velja od 1. dne prihodnjega meseca, ko se je vložila prošnja za njeno določitev. Odrejena najemnina velja za ves čas, dokler velja zakon o stanovanjih, razen če se občutno izpremeni stvarne in osebne razmere.

Do sem torej člen 16. K temu pa je dodalo ministrstvo za socialno politiko dopolnitev, ki se glasi:

Ako se lastnik zgradbe in najemnik ne sporazumeta o višini najemnine, mora najemnik, dokler se spor ne konča pred sodiščem, plačati dosedanjo najemnino, samo da se najemnina, odredjena po sodišču, naknadno računi od 1. dne prihodnjega mesca, ko se je vložila prošnja za njeno določitev. Ako lastnik noče sprejeti najemnine, jo položi najemnik pri prvostopnih oblastih. — V Beogradu, dne 23. decembra 1922, št. 34.500. Podpisan minister za socialno politiko dr. N. Perić.

Dne 1. januarja je torej stopil v veljavo že dolgo prej napovedani zakon o stanovanjih. S tem zakonom je tedaj nehalo ono edino dobro, kar je bilo v prejšnjih naredbah, to je omejitev samovolje hišnih posestnikov v pogledu inventarja najemnikov in povišanje stanarine. Ta zakon je edino »darilo«, ki sta ga bivša radikalno-demokratska in sedanja Pašičeva vlada, podarile srečnim prebivalcem te države za novo leto. Vlade niso povišale plač državnim nameščencem, niso izplačale invalidom tistega, kar jim država dolguje, niso stopile na branik zakona o zaščiti delavcev in so zanemarile svojo dolžnost ter niso zgradile stanovanj za državne nameščence. Prometni minister uničuje milijone in spravlja ob zdravje železničarje in njih družine, ker ne gradi neobhodno potrebnih stanovanj za svoje nameščence. Medtem, ko se gospoda na vladi ni zavedala svoje dolžnosti, se je pač na drugi strani podvizala, da prinese roparski zakon o stanovanjih, ki strašno povečuje bedo in revščino. Čl. 3 stanovanjskega zakona določa: Od 1. januarja 1923 vsi zakupniki, najemniki stanovanj in lokalov pridružujejo iste za bosedanjo ali za sporazumno določeno ceno, katero bo v slučaju nesporazuma najemnika in najemodajalca, določilo razsodišče. A čl. 16 pravilnika za izvrševanje gornjega zakona določa, da stanovanjska sodišča morajo sestaviti tabele (preglednice) povprečnih najemnih cen. Toda hišni posestniki nočejo sporazuma s svojimi najemniki niti ne čakajo na tabele povprečnih cen, marveč kot lačne hijene napadajo najemnike ter zahtevajo z naravnost brezmejno drznostjo, pet, deset, in celo dvajsetkratno povišanje. Prav nič se ne zmenijo za zakon, ne vprašajo se, ali sploh najemnik more plačati ali ne, ali je stanovanje tako, da je povišanje upravičeno ali ne. Vlada bi bila že

morala vedeti, kakšen učinek bo imel ta zakon. Ako je zakon netočen in nejasen, tak da se ga lahko izgrava, tedaj povzroča zmešnjavo in ne dela samo tistim težav, ki so po njem prizadeti, marveč dela težave tudi oblastim.

Niti ene krone povišanja na stanarino ne dajte prostovoljno! To naj bo vaš prvi odgovor na izsiljevanje gg. hišnih posestnikov. Stanovanjsko sodišče naj prej izdela tabele za povprečne stanarine. Pred tem naj zasliši vse stanovanjske organizacije. To je drugi odgovor. Hišni posestniki nimajo pravice takoj odpovedati stanovanja. Oni morajo tožiti in počakati odločbe zato postavljenih sodišč, ki pa morejo še le tedaj odločati, ko bodo objavljene tabele o povprečni stanarini.

Za to: **Plačajte samo staro stanarino!** Državna oblast mora čl. 16. pravilnika ukiniti, ki določa, da je treba po sodišču določeno stanarino plačati tudi za nazaj od prvega dne prihodnjega meseca, ko je predložena prošnja za dovolitev poviška. Kakor znano, so naša sodišča počasna in če bo n. pr. hišni posestnik zaprosil za povišanje v januarju, a sodišče bo odločilo mogoče v juliju, tedaj bi najemnik moral plačati za nazaj od 1. februarja. Proč s takšno določbo! Povišanje stanarine zmanjšuje zaslužek ali plačo, ki naj služi za kritje drugih življenjskih potrebščin.

Drzne in brezobzirne zahteve hišnih posestnikov gredo tako daleč, da od celega zaslužka ali plače rodbinskega reditelja ne ostane nič za druge življenjske potrebščine. Delavci, nameščenci, uradniki, mali obrtniki, vsi oni, ki žive od dela svojih rok, kakor tudi duševni delavci, bodo morali takoj in brez pogoja zahtevati povišanje zaslužka, oz. plače za toliko, kolikor se bode zvišala stanarina. Povišanje cen poslovnih prostorov bo neobhodno prisililo male obrtnike, da bodo morali ali zapreti ali pa cene visoko zvišati. Vse to bo zopet povečalo draginjo ter s tem življenjske razmere, ki so itak že neznosne, za mnogo poslabšalo. Kupna moč kozumentov bo še bolj padla. Beda, revščina in glad ter pomanjkanje na vseh straneh bo še povečano. Obramba proti brezobzirnemu odiranju od vseh strani je edino organiziranje. Hišni posestniki so že od nekdaj smatrali za potrebno biti organizirani. Najemniki so se na to zmislili še le sedaj ob 12. uri, ko jim že takorekoč voda teče v grlo. Seveda je tudi sedaj še možno z združenimi močmi odbiti hujši napad. Ta najnovejši zakon ni več to, kar je bilo do sedaj, on je že močno zrahljan in hišni posestniki si že manejo roke od veselja, kako bodo 1. januarja 1925, revne in neljube najemnike metali iz hiš.

Dnevne vesti in dopisi.

Neresnične vesti o vojni. Razširjene so razne vesti o mobilizaciji vojske in o sklicanju narodne skupščine. Vse vesti so lažnjive in tendenciozno izmišljene. Raznaševalci takih in sličnih lažnjivih vesti se bodo izsledili in izročili kompetentni oblasti v kaznovanje. (Kakor čujemo, bodo kaznovani v prvi vrsti demokratični listi, ki so javnost najbolj razburjali. Op. ured.)

Železničarski shod so sklicali sodruzi podružnice Maribor gl. kolodvor dne 1. februarja v gostilno »Puntigamske pivarne«, z dnevnikom redom: »Podržavljenje južne železnice in osebje«. Shod je bil srednje dobro obiskan, ker mnogo sodrugov ni vedelo zanj. Bil je namreč naglo sklican, ker so bili člani disciplinarne komisije in provizijskega sklada v zadržanju trenotku obveščeni, da naj pridejo dne 2. februarja na skupno konferenco v Ljubljano. Shodu je predsedoval s. Lorger, poročal pa s. Smasek, član disciplinarne komisije. V Ljubljani so namreč sestavili nekak akcijski odbor, ki bi naj zastopal interese osebja pri eventualnem podržavljenju ali prevzemu uprave južno-železniških prog po državi. Ker cela zadeva stoji takorekoč pred durmi izvršitve, je gospoda pri ravnateljstvu nekako v zadržanju, ko ga bi naj povabila na razgovore v imenu osebja, ker osebje nima danes več tistega pravega foruma, kakor ga je imelo pred prevratom, t. j. personalna komisija oz. delavski odbor. Zato so jo »pogruhtali« na ta način, da so poklicali člane disciplinarne komisije in provizijskega sklada. Sodruzi so se zedinili na resolucijo s štirimi najvažnejšimi točkami, ki se glasi:

Železničarji vseh kategorij, zbrani na železničarskem shodu dne 1. februarja 1923 v gostilni »Puntigamske pivovarnice« v Mariboru, zahtevajo v slučaju podržavljenja južne železnice sledeče:

1. Da ostanejo osebju vse dosedanje pravice z jamčene. Pri tem je zapopadeno vse kar dosedaj po-

stoji, zlasti pa glede napredovanja, in sicer tako dolgo, dokler ne bo izdana enotna službena pragmatika. Pri sestavi pragmatike zahteva osobe, da pri izdelavi pragmatike sodelujejo njegovi izvoljeni zastopniki.

2. Da se najmanj za dobo 10 let nikogar ne premesti, razen onih, ki bi to sami zahtevali ali pa se prostovoljno dali premestiti.

3. Omogočiti vsem onim uslužbencem in delavcem, ki so člani penzijskega ali provizijskega sklada in so dosegli predpisano minimalno dobo, t. j. vsaj osem let članstva, da bodo upokojeni v slučaju, da ne bi hoteli vstopiti v državno službo. Ravnotako naj bode dana možnost onim, ki niso še dosegli pravice do minimalne penzije ali provizije, da dobe predpisano odpravnino, ako niso voljni vstopiti v državno službo.

4. Da se dovoli enkratno izredno napredovanje celokupnemu osebju.

K debati so se oglasili sodruzi Lapuh, Bahun in Osmec. Sodrug Lapuh je v daljšem govoru orisal zgodovino železničarskih bojev za vse one pravice, ki jih železničarji danes imajo. Tako delovni čas, plače, penzijski in provizijski skladi, obleke, dopusti, napredovanja, vse to so bile še pred malo desetletji na železnici nepoznane reči in za vse to je bilo treba večletnih hudih bojev. Po vojni smo že nekaj od tega izgubili, namesto, da bi bili nekaj pridobili. Personalno zastopstvo je šlo rakom žvižgat. Bolniško zavarovanje se je tudi poslabšalo. In če se južna železnica poddržavi, tedaj bo Stanič-Zerjavov zakon o zavarovanju državnega prometnega osebja stopil tudi pri južnih železničarjih v veljavo. Osebe južne železnice se boji poddržavljenja in to upravičeno. Če bi bila naša država res demokratična, ne pa samo država demokratov ala Žerjav, Pribičević, Sečerov itd., in klerikalcev Koroščevega kova, tedaj bi se moralo osebe veseliti poddržavljenja. In v resnici bi lahko to osebe primerjali tistemu možu, ki je imel hudo ženo in ko mu je umrla, je silno jokal, na kar ga je prijatelj vprašal, zakaj da joče, saj bi moral biti vesel, da je je rešen. Ali on mu je odgovoril: Ne jočem po moji ženi, pač pa jočem za to, ker se bojim, da bom sedaj še hujšo dobil. Tako je ravno s tem osebjem. Saj se nista osebjem pod dosedanjo upravo cedil med in mleko, vendar pa so bile neke gotove garancije tu. Kdo pa jamči osebjem, da mu bodo saj te pravice ostale, katere je imelo do sedaj. Žalosten fakt je, dasiravno mi socialisti stojimo že od nekdanj na stališču poddržavljenja ne le vseh prometnih sredstev, marveč tudi vseh ostalih obratov, vendar smo v tem slučaju proti poddržavljenju. Zakaj? Zato, ker nam prvič nikdo ne jamči, da se bo vsled tega poddržavljenja promet zboljšal v naši državi — sedaj je saj tukaj bilo nekoliko reda — pač pa je pričakovati, če se bo po tem tudi tukaj vgnezdil sveti Birokratius, kakor je v ostalih pokrajinah, da se ne bo zboljšal pač pa poslabšal in poslabšale se bodo ob enem tudi razmere osebjem. V Beogradu pa nimajo zmisla za železniški promet v veliki državi, pač pa morda za kakšen večji tramvaj. Tisti, ki bi razumeli nekaj, nimajo ingerence, pač pa se vse v Jugoslaviji vrši iz partijskega vidika. V modernih in demokratičnih državah obstoje danes železniški sveti, ki niso tu samo za to, da čuvajo interese osebjem, ampak zato tudi, da dajejo nasvete in stavijo predloge, kako in kaj se naj ukrene, da se ta ali oni nedostatek odpravi. Pri nas bi se kaj takega smatralo za predrznost, za vmešavanje, kar bi znalo škoditi visoki avtoriteti. Angleški ministrski predsednik pride na železničarsko konferenco in se posvetuje z železničarji brez nevarnosti, da bo radi tega trpel njegov ugled. Pri nas pa to ni tako. Mi smo do sedaj imeli, od kar naša mlada država obstoja, ravno sedem prometnih ministrov, to je v dobi štirih let. Nobeden teh gospodov ni pokazal tiste velike zmožnosti in volje bodisi z ozirom na zboljšanje prometa, bodisi za zboljšanje gmotnega stanja železniškega osebjem. In če bi se mogli na sveto pismo zanesti, tedaj bi lahko rekli, da je sedem suhih krav za nami in da sedaj mora priti sedem debelih! To je, sedem slabih prometnih ministrov je bilo, sedaj mora slediti sedem dobrih. Če bo to res, bomo videli. Kakor že rečeno; osebe južne železnice se boji poddržavljenja. Zato ima več vzrokov. Eden pa je po krivdi železničarjev samih, in ta je, da nimajo v tem trenutku dobre in enotne organizacije, ki bi bila v veliko oporo in se ne bi posamezniki morali tako bati če bi tvorili eno nezlomljivo falango. To se sicer pri dobri volji še da nekoliko popraviti, če tudi je že 12 ura tu. Ako bodo železničarji tvorili eno nepretrgano verigo, katere členi

morajo biti močni in neraztržni, tedaj se jim ne bo treba mnogo bati. Ako pa bo vsak posamezen delal za se in se ne bo brigal za druge, tedaj se drugi tudi ne bodo brigali zanj, no tedaj neha vsaka sigurnost in bodo suženstvu odprta vrata na stečaj. Zatorej sodruzi in tovariši, oklenite se organizacije, ampak takoj, ne odlašajte niti en dan. Podržavljenja sicer osebe ne more preprečiti, pač pa lahko prepreči slabe pogoje, če ima močno organizacijo. V prihodnji številki bomo o položaju več poročati. Kot se nam zadnje dni poroča, se je konferenca za končno ureditev, ki bi se bila imela 5. februarja sestati v Rimu, preložila na 15. februarja. Pač pa se vrše razgovori zastopnikov južne železnice v Beogradu. Železničarji, zapomnite si dobro: ne posamezniki, ampak le organizacija vas more rešiti!

Železničarske razmere v Mariboru. Pot tem naslovom je prinesel dnevnik »Tabor« v dne 4. januarja nesramni napad na železničarje v obč. Pisatelj povdarja, da se službuje pri brzovozni in tovarni predaji v Mariboru glav. kol. Nemeč kot blagajnik; tudi premikalno in vlakospremno osebe govori vedno, kjer se le čuti neopaženo, samo nemško. V nadaljem trdi tudi, da se še izven tega na železnici tudi gluhi in slaboumni zaposleni in to se trpi vsled tega, ker so Nemci. — Na ta članek se je odposlal popravek na uredništvo »Tabora« dne 5. januarja, kateri se glasi sledeče: Podpisani in ob enem naročnik dnevnika »Tabor« prosim vljudno za sprejem sledečega popravka, oziroma odgovora na Vaše notice v št. 2 z dne 4. januarja 1923 pod »Železniške razmere v Mariboru«. »Odklanjamo Vaš nesramni napad na kolege in železničarje v obč, ker 1. ni res, da se blagajnik brzovozne predaje v Mariboru poslužuje edino-le nemškega jezika, temveč res je, da se službeno poslužuje uradnega, toraj slovenskega jezika. Želeti bi bilo, da bi imeli več takih Nemcev, kateri bi se trudili s vso silo si pridobiti zmožnost slovenščine, kakor gospod Kurt, blagajnik brzovozne predaje v Mariboru glav. kol. Torej vsa čast takim gospodom Nemcem. 2. Glede blagajnika pri tovarni predaji povemo pa toliko, da je on Slovenec in tudi slovensko govori. 3. Kar se pa tiče premikalnega in vlakospremnega osebjem, katero po mnenju pistalja navedene notice, kjer le more in se čuti neopaženega, le nemško govori, tudi ni res in bi gospoda pisatelja prosili, da dotične opozori na službene predpise in naj se ne ozira z obema očesoma samo na Mariborčane, če spregovorijo kakšne nemške besede. V vseh navedenih slučajih so pa prizadeti večinoma primorani, kakor pisatelj sam, z nemškim občinstvom nemško govoriti. 4. Kar se nadalje tiče nepredvidnega premika na glavnem kolodvoru, pa že opozarjamo pisatelja na dve točki in sicer a) da se bolje seznanj z instrukcijami, oz. službenimi predpisi, tedaj bode našel, da se potniki, oz. neželezničarji ne smejo posluževati tirov za prehod, ker je to premikalni prostor, ne pa javna pot. Naj se torej b) zanima glasom predpisov, da odpravi prehod za različne stranke, kateri je sploh strogo prepovedan. Ta prehod se vrši od ranega jutra do poznega večera, od tovarnega skladišča čez tire v postajo in obratno, ne da bi se našel organ, ki bi to nepravilno postopanje preprečil že z ozirom na od pisatelja omenjeno nevarnost. Premikači imajo v obč precej nevarnejšo službo nego nekateri gospodje pri tovarni oddaji, ter morajo še izven službenih predpisov z največjo pažnjo čuvati življenje strank, katere se poslužujejo te prepovedane poti in gotovo ni dotičnemu gospodu v zahvalu, da se ni pripetila že kakšna nesreča. Torej zob za zob! — Ker pa predloženi dopis, oz. popravek do danes v »Taboru« ni izšel, kar bi se po našem mnenju na podlagi § 19 sicer moralo storiti, ugotavljamo, da »Tabor« ljubi le najnesramnejše dopise in vrhutega še štiti pisatelja sramote, katero si je zaslužil. Dodatno k omenjenem popravku smatramo še za potrebno pripomniti, da pisatelj Taborovega članka ni tako hud na Nemce, kakor se zdaj izdaja, ampak je popolnoma kolegialen in zna tudi izvrstno in prijazno nemško govoriti, posebno pa ob praznikih, n. pr. sedaj ob novem letu, kjer pri razdelitvi nagrad ni poznal razločka, če je Nemeč ali Slovenec. Darila so bila torej popolnoma internacionalna. Nadalje opozarjamo visokopametnega gospoda, da on ni zdravnik, če še on sam tega ne zna in bre vsakega zdravniškega preiskovanja sodi železničarje za gluhe in slaboume, ampak železničarji smo, bili eden kakor drugi zdravniško preiskani in spoznani za sposobne, ker sicer bi se ne nahajali na železnici. Svetovali bi pa tudi dotičnemu gospodu zdravniku,

pri katerem se navedeni gluhi in slaboumi nahajajo, da bi pozval ne iste gluhe in slaboume, ker jih sploh ni, pač pa izbornega pisatelja v preiskavo in uverjeni smo, da ga brčne iz železničarske službe vsled ogromnega kolesa v njegovi bistroumni glavici in težkega bremena, ki ga mu povzročajo od zakletih Nemcev sprejeta darila. — Javnost naj sodi in odgovori primerno ob priliki volitev.

Poročilo o javnem zborovanju javnih nameščencev in železničarjev v Ptuj. Javni nameščenci in železničarji so sklicali za soboto, dne 27. januarja zvečer protestni shod, ki se ni mogel preložiti po želji OZ. Shod se je ob določeni uri začel in vršil z dnevnim redom: Naš gmotni položaj in naše zahteve. Razložile so se nam krako obč znane zahteve in posamezni govorniki so slikali naš bedni položaj. Povdarjalo se je, da s samimi resolucijami nič ne dosežemo; najboljši dokaz temu je to, da zahtevamo svoje zboljšanje že mesce in mesce, ne da bi ga dosegli, ker se na same resolucije vlada ne ozira. Ako hočemo kaj doseči, se moramo duševni in manualni delavci strniti, ker edino v dobri organizaciji je moč, v solidnem nastopu je pričakovati uspeha. Navajali so se drastični primeri naše bede in pomanjkanja. V ostrih besedah se je žigosalo vladino omalovaženje opravičenih zahtev državnih nameščencev in železničarjev, ki mora dovesti do žalostnih posledic. Z ostrimi besedami se je kritiziralo delovanje in postopanje naše OZ. v Ljubljani in Beogradu in kazalo na posledice, ki morajo nastopiti, ako Beograd noče razumeti in podpirati upravičenih zahtev nas prečanov, ker je za nameščence v Srbiji in v Črnigori v gmotnem oziru bolje poskrbljeno. V polnem številu zbrani nameščenci in železničarji so bili edini, da je treba združiti in napeti vse moči in iti solidarno do skrajnega, ako se v kratkem ne ugodi našim upravičenim zahtevam.

Iz ptujske proge smo sprejeli dopis in sicer iz Ormoža, ki je bil namenjen za konferenco v Celju in ga nismo radi pomanjkanja prostora mogli priobčiti. Dopis se glasi: »Železničarji podružnice Ormož zahtevajo na podlagi sklepov državne konference, ki se je vršila 5. novembra 1922 v Zagrebu sledeče: Železničarji okolice Ormoža se strinjajo z resolucijo, ki je bila sprejeta na konferenci dne 5. novembra 1922 v Zagrebu, kakor tudi z intervencijo pri železniškem ministrstvu, kakor se nam poroča v »Železničarju« od 15. decembra 1922. Samo nekatere točke še enkrat povdarjamo. Naši zastopniki naj polagajo posebno važnost na: prevelike razlike plač med posameznimi kategorijami delavcev, kakor tudi neupravičene razlike med delavci in nastavljenimi. 2. Na zadevo z obleko in stanovanji. Delavci sploh nimajo pravice do obleke in si jo morajo sami nabavljati s svojo borno plačo. Zlasti progovni delavci, ki delajo samo ob lepih delavnih dneh. Za nedelje in praznike pa sploh nič ne dobe. Rezultat tega je, da dobe komaj dve tretjine mesečnega normalnega zaslužka, Z ozirom na navedeno, je nujna potreba zvišanja plač, da si zamorejo ne le živila, marveč tudi obleko nabaviti, kakor tudi stanarino plačati, ki se je na podlagi nove stanovanjske neredbe povsod zvišala. 3. Radi razdelitve delavcev na »težke« in »lahke« povdarjamo ponovno, da ravno pri nas zlasti na progji ni lahkih delavcev, oz. lahkega dela. Zato spadajo vsi delavci v kategorijo težkih delavcev in se jih mora temu primerno plačati. 4. Odločno zahtevamo odpravo začasnega pravilnika. 5. Priznanje delavskih zaupnikov ter dostojno postopanje uradnikov z delavci, upoštevanje zaupnikov od strani načelnikov v tem oziru, da isti periodično sklicujejo skupne zaupniške seje in sestanke. 6. Preureditev pravil bolniške blagajne in določb za železniške zdravnike. 7. Zopetno uveljavljenje protokola sporazuma, ki je vseboval boljše določbe, zlasti z ozirom na razlike plač, dopustov, napredovanj, čezurnega dela itd. Za vse to se naj naši zastopniki odločno zavzamejo in ne odnehajo, dokler ne dosežejo vsel teh upravičenih zahtev.

Regulacija uradniških draginjskih doklad. Kakor čitamo v raznih dnevnikih, se je finančni minister odločil, da bo krpal draginjske doklade državnim uslužbencem. Vlada se je končno osokolila, pa hoče regulirati. Toda, o ironija! Celih 13 milijonov baje misli vlada izdati za stotisoče gladnih železničarskih želodcev. To je toliko, kot kapljica na vroč kamen. Dosedanjih 5. razredov se skrči zopet na 3 in barometer pri maksimalnih draginjskih dokladah bo šel za spoznanje gor. Tudi doklada za stanarino se dovoli. Kako bo ta zgedala, to bomo še videli. Če ne bi bilo pri nas tistega loterijskega sistema, po

katerem dobe tisti, ki že nekaj imajo, glavne dobitke in oni, ki nič nimajo skoraj nič. Če bo sluga dobil 1 dinar dnevno, kaj si bo kupil? O železničarjih pa sploh ni govora. Sto milijonov bi bilo nekaj, če bi se pravično razdelili. Taka regulacija pa je sedaj, ko se je zopet vse za 50 nadaljnih odstotkov podražilo, ko se zahteva večstodstotna povišanja stanarine, gola ironija. O delavstvu pa vobče ni govora, kakor da ga ne bi bilo.

Železničarska policija pleni! Sodrug Ferenc Macko, ključavničar, je potoval za božične praznike domov v Subotico. Ko je izstopil, ga je že imel železniški policist v rokah in ga pozval, da se legitimira. Ker pa sodrug ni imel nove legitimacije, a staro se pa stražnik ni zadovoljil — ga je predal svojemu naredniku a ta pa komisarju železniške policije. Komisar je nad Mackom kričal kot nad kakšnim vagabundom in potem nekaj z narednikom razgovarjal. Macko, ki je Madjar in razume samo malo srbohrvatski jezik, je vendar razumel, da se gre za »pare«. Narednik ga je peljal ven iz urada in zunaj zahteval, naj mu Macko izroči ves svoj denar, pa ga izpusti na svobodo. Sodrug je imel vsega skupaj 150 dinarjev in te je izročil orožniku, na kar je bil odpuščen! Kdo se ne bi uprl takemu orientalskemu režimu?

Železničarski dom Sarajevu zopet odprt. Od časa »Obznanec«, polnih 20 mescev, je bil Železničarski dom zaprt. Parkrat se je imel odpreti, pa je pol. ravnateljstvo vedno preprečilo otvoritev, ker je to bilo v njegovem interesu. Če bi se dom takoj odprl, bi služil kot zbirališče bosanskih železničarjev in v njem bi se kovali načrti za akcije železničarjev. Tega pa ravnateljstvo noče. Radi tega je oviralo otvoritev, kakor ovira delovanje organizacije same. Toda zastoj. Delo organizacije se je tudi v Bosni premaknilo iz mrtve točke. Posebno pa bo šlo sedaj, ko namerava Savez v januarju sklicati deželno konferenco bosanskih železničarjev, da postavi trden temelj za nadaljno delovanje našega Saveza v Bosni.

Lep vzgled proletarske zavednosti in požrtvovalnosti so podali sodruzi v Indiji (Sfalonija). Dne 18. novembra je potovala neka delavska žena s tremi majhnimi otročiči, katere mož, delavec je pred kratkim umrl v Sloveniji. Od Indije dalje ni imela sirote ne karte in ne denarja, da bi se mogla peljati naprej. Stala je na cesti na milost in nemilost mimo idočih, brez hrane in brez stanovanja, gola in bosa z najhujšimi otroci. Mati, kakor tudi otroci so morali prositi po ulicah. Nikdo od indijske buržuazije, med katero je mnogo velikih milijonarjev, se ni zganil, da bi pomagal sirotam. Šele, ko je prišla sirota med naše sodruge, so le-ti prekinili beračenje, privedli sirote v čakalnico, jih nasitili ter napojili in na hitro roko od svojih revnih plač, zbrali svoto okoli 500 dinarjev, s katero se je nesrečna delavska družina zamogla odpeljati dalje. To je ganljiv prizor, katerega si naj vzamejo tudi drugi v podobnih slučajih za vzgled. — V Beški je umrl postajenačelnik, Viktor Kobjerski. Zapustil je ženo in 4 majhne in neprekrbljene otročiče. Tudi teh sirot so se indijski sodruzi spomnili in hitro nabrali 641 dinarjev. Ti primeri sodružne požrtvovalnosti so pač vse hvale vredni. Vsekakor pa se ne sme pozabiti, da s takšno pomočjo, naj si bo še tako izdatna, če se upoštevajo majhne delavske plače, se ne more oblažiti ogromne socialne bede, v kateri se nahajajo milijoni in milijoni članov delavskega razreda. Da se ta beda ublaži, se mora voditi razredni boj proti celemu buržuaznemu družabnemu redu, ki vstvarja to bedo. Tak boj se vodi samo s strokovnim, političnim in gospodarskim (zadružnim) pokretom, na strokovnem polju boreč se za večje plače in krajši delovni čas; na političnem vršec pritisk na državo, da predloži zakone o zavarovanju pokojnine (penzije) delavcem in njih družinam, da jim ne bo treba na stare dni ali če brez reditelja ostanejo — prositi; in na gospodarskem polju boreč se proti kapitalističnemu navijanju cen. Vsak teh pokretov je samostojen delavski pokret. Vendar je dolžnost vsakega posameznega delavca, da je organiziran pri vseh teh panogah delavskega posreda, ker še le tedaj je izpolnil svojo dolžnost napram sebi in napram svojemu razredu. Železničarji organizirajte se! Zavarujte potom svojih organizacij, ter pritiska na državo, sebe in svoje da ne bodo morali propasti in prositi kadar boste padli ali obnemogli na delu. Oni, ki dela za družbo, za celoto, ima pravico zahtevati od družbe, od celote, da ga za slučaj onemoglosti zavaruje. Da se bo ta naša zahteva uvaževala, zato se moramo bo-

riti, a za borbo organizirati. Naj ne bo nikogar, od železničarjev, ki ne bi bil organiziran. Naj nobeden organiziranih železničarjev ne pozabi na svoje svete proletarske dolžnosti na vseh poljih razrednega boja.

Eine gewerkschaftliche Neujahrsbetrachtung.

Von zwei kompetenten Stellen aus sind in dem abgelaufenen Jahre die Mitgliederzahlen der gewerkschaftlichen Organisationen aller Länder der Welt ermittelt worden, die an sich betrachtet oder miteinander in Vergleich gestellt unser Interesse erheischen. Einmal war es das Internationale Arbeitsamt in Genf, das in der Augustnummer vorigen Jahres in der »Internationalen Arbeiterrundschau« dies bezügliche Angaben veröffentlichte und dann kam der Internationale Gewerkschaftsbund, der genaue Angaben über die ihm angeschlossenen Landesverbände publizierte.

Unterziehen wir zunächst die Enquete von Genf einer näheren Betrachtung. Danach beträgt die Gesamtzahl aller ermittelten Gewerkschaftsmitglieder aus 30 Ländern 48,029.000. Die betreffende Aufstellung ergibt weiter, dass grosse Massen Gewerkschaftler eigentlich nur in vier Industriestaaten anzutreffen sind, und zwar sind dies: Grossbritannien und Irland mit 8,024.000, Italien 3,100.000, Frankreich 2,500.000 und Deutschland 13,000.000 Mitglieder zählen. In der betreffenden Tabelle figurirt auch Russland mit einer Zahl von angeblich 5,220.000 Mitgliedern. Es ist wohl an dieser Stelle nicht notwendig darauf hinzuweisen, dass dies fiktive Angaben sind. Von diesen führenden Grosindustriestaaten sind drei europäischen, die zusammen 18,600.000 Gewerkschaftsmitglieder vereinigen. Zählt man noch die Vereinigten Staaten hinzu, so erhalten wir die Summe von 26, 624.000, die mehr als die Hälfte der ermittelten Genfer Angaben beträgt und um etwa 3,000.000 die Anzahl der Amsterdam angeschlossenen Verbandsmitglieder übersteigt.

Nun müssen alle diese vom Internationalen Arbeitsamt gewonnenen Ergebnisse sich gehörige Abstriche noch gefallen lassen, welches wir an einigen Beispielen demonstrieren wollen.

Amsterdam zählt nur eine deutsche Mitgliederzahl von 8,000.000. Genf aber gibt 13,000.000 an. Das ergibt eine ungeheure Differenz von 5,000.000. Wie geht dies zu? In Deutschland treiben viele religiöse, nationale, liberale, sogenannte neutral organisierte und rein gelbe Arbeiter- und Angestelltenvereine als lästige Aussenseiter ihr Unwesen, die nicht als freie Gewerkschaften angesprochen werden können, Genf liess aber all diese rudimentären Organe noch weiter nicht erwachter Berufsschichten als »Gewerkschaften« gelten und zählte diese einfach mit.

Oder ein anderer Vergleich. Die Tschechoslowakei tangiert in der Genfer Liste mit 2,000.000, während wir in Amsterdam nur — 740.000 Mitglieder mustern können. Bei Italien beträgt die Differenz nur 1,000.000. Kurz, die Amsterdam angeschlossenen Organisationen zählen, wie bereits gesagt, weniger als die Hälfte der von Genf ermittelten, wobei aber nicht vergessen werden darf, dass auf unserer Seite ein grosser wichtiger Industriestaat, und zwar die Vereinigten Staaten mit zirka 5,000.000 Gewerkschaftlern, fehlt. Rechnen wir die letzte Zahl dem Amsterdamer Mitgliederstamm hinzu, so kommen wir auf eine Gesamtzahl von zirka 29,000.000 richtiger Gewerkschaftler, ein Ergebnis, dass der Wirklichkeit entsprechen dürfte.

Dies Resultat kann uns nicht befriedigen. Wir können wohl in Europa unseren Mitgliederstand noch etwas steigern, werden aber in absehbarer Zeit über eine gewisse Zahl nicht hinauskommen. Die einzelnen Landesverbände haben hier natürlich die Aufgabe, in ihrem Bereich den grösstmöglichen Effekt zu erzielen. Aus unseren Zahlenangaben geht hervor, dass die Hauptstärke der aktiven gewerkschaftlichen Organisationen in Europa liegt. Weltpolitisch betrachtet, hat aber Europa seine wirtschaftspolitische Suprematie verloren und das Schwergewicht hat sich wesentlich verschoben. Dieser Tatsache müssen wir Rechnung tragen und uns der veränderten Sachlage anzupassen versuchen.

Amerika und England diktieren heute der Welt und geben deren Politik das Gepräge. Die Vereinigten Staaten sind aber an den europäischen Fragen nicht besonders interessiert, und auch England versuchte zunächst das Gleichgewicht der Kräfte in Europa herzustellen, um den sehr aktionslüsternen französischen Militarismus zur Raison zu bringen, und um sich dann mit aller Kraft der Erschliessung Ostasiens zu widmen.

Die Washingtoner Konferenz zeigte deutlich, welches die vitalen Interessen der führenden Grossmächte sind.

Ostasien steht daher im Mittelpunkt der weltpolitischen Debatten. Unermesslich sind die Schätze und Produktivkräfte dieser kapitalistisch jungfräulichen Länder, die nur gehoben werden brauchen, um sich in — klappernden Goldmühlen für die kapitalistischen Exploiteure zu verwandeln; natürlich nur auf Kosten der arbeitenden, politisch und wirtschaftlich unterjochten Völker.

Während Europa sich jahrelang im Fieberwahn wälzte und für imaginäre Ziele verblutete, mit dem Erfolg, dass die Weltwirtschaft zusammenbrach, sah Japan, das Amerika des Ostens, seine historische Mission für gekommen und wurde nun der stärkste wirtschaftliche Rivale in Ostasien, dessen Vorherrschaft in der Konferenz in Washington abgewendet wurde, indem man die britisch-japanische Allianz stillschweigend aufhob und ein Viermächtekoalitionsabkommen einging.

Die Industrialisierung Japans wurde durch den Weltkrieg immer gefördert und das Heer des Proletariats schwoll an. Es würde zu weit führen, den Stand der Gewerkschaftsbewegung in Japan, seine Unterdrückung und Niederhaltung durch ein raffiniertes, autokratisches System, hier zu zeichnen, über den hier vom Verfasser seinerzeit berichtet wurde.

Die Arbeiterbewegung Japans steckt aber noch in den Kinderschuhen und hält nicht Schritt mit der rapiden Entwicklung des Landes. Durch eine bornierte Gesetzgebung an einer freien Betätigung gehindert, hat auch das japanische Proletariat in nur spärlicher Masse die Kräfte, die es bedarf, um eine moderne Gewerkschaftsbewegung aufzubauen. Die grösste Gewerkschaft, die »Juai-Kai«, macht nur bescheidene Fortschritte und hält mit unseren moderen Organisationen in keiner Weise einen Vergleich aus.

(Fortsetzung folgt.)

Gerade die Mütter und Väter aus der arbeitenden, für eine bessere Zukunft kämpfenden Klasse muss ich auf ihre Gefahr aufmerksam machen, wie für ihre Ideale droht, wenn statt frischer, klar denkender Nachfolger im sozialen Kampf eine im Bier versumpfte und geistesträge Jugend heranwächst.
Gen. Dr. Michael Schacherl.

Izdajatelj: Savez železničara Jugoslavije. — Odgovorni urednik: Smasek Franc. — Tisk Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13.
Telefon Inter. št. 178.

Poštni ček. račun št. 10.532.
Brzój. nasl. „Kodes“ Ljubljana.

HRANILNI ODDELEK

naznanja, da je s **1. novembrom 1922 zvišal obresti** in sicer

za navadne hranilne vloge na . . . **6%**

za vloge proti polletni odpovedi na **7%**

Hranilne vloge sprejemajo in izplačujejo vse prodajalne naše zadruge!

Vlagajte vse svoje prihranke v lastno hranilnico.